

γεράματα

γεράματα, τα, ουσ. [<μτγν. γηράματα, πλ του ουσ. γήραμα <γηρῶ <γηράσκω], η γεροντική ηλικία, τα γηρατειά. (Τραγούδι: *μέσα στους δρόμους να κυλιόμαστε με γεια μας με χαρά μας, να 'χουμε κάτι να θυμόμαστε για τα γεράματά μας*)·

- *βαθιά γεράματα*, προχωρημένη ηλικία: «πέθανε σε βαθιά γεράματα»·

- *καλά γεράματα!* **α.** ευχή σε νιόπαντρο ζευγάρι για σταθερή, μόνιμη και αδιατάρακτη συμβίωση. Συνών. *καλά στερνά!* (α) / *στεριωμένα!* (ενν. τα στέφανα του γάμου) / *στεριωμένοι!* **β.** ευχή σε κάποιον να ζήσει ευτυχισμένα και ανώδυνα τα τελευταία χρόνια της ζωής του. **γ.** έκφραση με την οποία δυσανασχετούμε ή δείχνουμε τη δυσαρέσκειά μας, επειδή θα μας δοθεί κάτι πάρα πολύ αργά: «αν μου το δώσεις τότε που μου λες, καλά γεράματα!». **δ.** (ειρωνικά) τώρα που το κατάλαβες, τώρα που το αντιλήφθηκες, χάθηκε η ευκαιρία: «ήρθα για τη δουλειά που έγραφαν οι μικρές αγγελίες. -Τώρα που ήρθες, καλά γεράματα, γιατί τη δουλειά την πήρε άλλος!»·

- *καλά νιάτα, κακά γεράματα*, τα συνεχή γλέντια και ξενύχτια, οι συνεχείς διασκεδάσεις που κάνει κανείς, όταν είναι νέος, θα έχουν βλαβερές συνέπειες στην υγεία του, όταν θα γεράσει·

- *με τσάκισαν τα γεράματα*, με κατέβαλαν, με εξουθένωσαν: «κάποτε ήμουν όμορφος κι ωραίος, αλλά τώρα με τσάκισαν τα γεράματα»·

- *τώρα στα γεράματα μάθε γέρο γράμματα*, όλα πρέπει να γίνονται στην ώρα τους, στον καιρό τους, στην κατάλληλη στιγμή ή ηλικία. Συνών. *κάθε πράγμα στη σειρά του / κάθε πράγμα στην ώρα του / κάθε πράγμα στον καιρό του* κι *αβγά κόκκινα το Πάσχα / κάθε πράγμα στον καιρό του* κι *ο κολιός τον Αύγουστο / καιρός φέρνει τα λάχανα καιρός τα παραπούλια / κότα πίτα το Γενάρη, κόκορας τον Αλωνάρη / το τραγούδι με τον τρύγο, το Δεκέμβρη παραμύθι.*

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας